

Arbetsmarknadsdepartementet

Yttrande angående ILO:s konvention nr 192 och rekommendation nr 209 Skydd mot biologiska faror (biological hazards) i arbetsmiljön

Genom remiss den 18 september 2025 har Svenska ILO-kommittén ombetts att yttra sig över de instrument som Internationella arbetskonferensen antog vid sitt 113:e möte i juni 2025, nämligen konvention nr 192 och rekommendation nr 209 om skydd mot biologiska faror (biological hazards) i arbetsmiljön.

ILO-kommittén har i sin tur remitterat ärendet till Arbetsgivarverket, Arbetsmiljöverket, Folkhälsomyndigheten, Försäkringskassan, Jordbruksverket, Landsorganisationen i Sverige (LO), Sida, Socialstyrelsen, Svenskt Näringsliv, Sveriges Akademikers Centralorganisation (Saco), Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), Tjänstemännens Centralorganisation (TCO) och Transportstyrelsen. Dessa har ombetts att dels yttra sig över konventionens och rekommendationens förenlighet med svensk rätt samt om det finns något som talar för eller emot en eventuell ratifikation, dels lämna synpunkter på de svenska översättningarna.

En sammanställning av remissyttrandena bifogas, se bilaga 1. Det hänvisas också till inlägga från LO, TCO och Saco, se bilaga 2.

Bakgrund

Konventionen antogs med röstsiffrorna 406 för och 12 röster mot och 13 nedlagda. Rekommendationen antogs med röstsiffrorna 390 röster för, 20 röster mot och 21 som avstod. De svenska ombuden röstade alla för konventionen och rekommendationen.

Konventionen syftar till att skapa en rättslig ram för att skydda arbetstagare mot hälsorisker från biologiska faror, som t.ex. virus, bakterier och mögel, på arbetsplatsen. Den sätter även en global standard för att identifiera, utvärdera och kontrollera sådana risker för

att säkerställa en säkrare arbetsmiljö genom förebyggande åtgärder, riskbedömning och socialt skydd. Den avser täcka alla sektorer och alla typer av biologiska faror.

Konventionen träder i kraft tolv månader efter den dag då ratifikationer av två medlemsstater har registrerats.

Konventionens innehåll

Definitioner och tillämpningsområde

I artikel 1 finns definitioner, t.ex. av begrepp som *biological hazards*, *exposure to biological hazards in the working environment*, *biological risk* och *workers*.

Artikel 2 anger att alla arbetstagare inom alla områden av arbetsmarknaden omfattas. Där föreskrivs också på vilket sätt och under vilka villkor medlemsstater i undantagsfall kan begränsa sitt åtagande.

Nationell politik

I artikel 3 anges sammanfattningsvis att medlemsstaterna ska integrera skydd mot exponering för biologiska faror i arbetsmiljön i sin nationella arbetsmiljöpolic och i artiklarna 3–6 hur det ska gå till. Det anges t.ex. att medlemsstaterna ska ta hänsyn till närliggande ämnes- och politikområden, särskilt relevanta ILO-konventioner och det påminns om vikten av att samma skydd säkerställs för både kvinnor och män. Vidare anges att medlemsstaterna i samarbete med arbetsmarknadens parter och andra relevanta aktörer ska utbyta information och erfarenheter samt främja forskning där det saknas kunskap. I arbetet ska även medlemsstaterna, för att tillse ett effektivt och tryggt arbete, skydda och värna konfidentiell företagsinformation samt garantera effektiva och säkra rapporteringsmöjligheter.

Förebyggande åtgärder och skyddsåtgärder

I artikel 7 anges sammanfattningsvis att medlemsstaterna ska offentliggöra och regelbundet se över och uppdatera nationella arrangemang och riktlinjer om förebyggande åtgärder, skyddsåtgärder och, beroende på vad som är lämpligt, försiktighetsåtgärder för att kontrollera biologiska faror och risker i arbetsmiljön samt vad som i det arbetet ska beaktas. Det anges att sådana arrangemang och riktlinjer ska

- främja kontinuerligt förbättrat skydd av exponerade arbetstagare,
- beakta nya och återkommande faror och risker,

- c) särskilt ta hänsyn till i) sektorer och yrken där arbetstagare löper stor risk för erkänd skada på grund av exponering för biologiska faror, ii) arbetstagare som kan behöva särskilt skydd, med beaktande av behovet av att se till att detta inte leder till diskriminering eller bidrar till segregering på arbetsmarknaden,
- d) innehålla beredskaps- och svarsåtgärder, t.ex. planer och rutiner, för att hantera olyckor och nödsituationer kopplade till exponering för biologiska faror i arbetsmiljön.

I artikel 8 föreskrivs om information och stöd om ovanstående till arbetsgivare, arbetstagare och deras företrädare.

Hälsa på arbetsplatsen och företagshälsovård

I artikel 9 anges att medlemsstaterna ska sträva efter att successivt utvidga företagshälsovården till att omfatta alla arbetstagare och särskilt prioritera de sektorer och områden där störst risker finns. Vidare anges att samordning och effektiv användning av infrastruktur, expertis och resurser på nationell nivå inom hälso- och arbetsmiljöområdet bör underlättas.

Artiklarna 10 och 11 handlar om rapportering, dokumentation och anmälan av arbetsolyckor och arbetssjukdomar. Det anges att medlemsstater ska skapa system för bl.a. rapportering, registrering och utredning av arbetsrelaterade olyckor och sjukdomar. Det ska även finnas system för att samla in data och för att redovisa statistik, däribland könsuppdelad. Vidare ska nationella sjukdomslistor uppdateras för att inkludera sjukdomar som kopplas till biologiska faror.

Arbetsskadeersättning

I artikel 12 anges att varje medlemsstat i enlighet med nationell rätt och praxis ska se till att alla sjukdomar, personskador, fall av arbetsoförmåga och dödsfall som orsakats av biologiska faror i arbetsmiljön ger rätt till arbetsskadeersättning.

Efterlevnad av lagar och andra författningar

Artikel 13 anger att medlemsstaterna ska säkerställa tillsyn över tillämpningen av nationella lagar och andra författningar på området genom ett tillfredsställande och lämpligt inspektionssystem och i tillämpliga fall andra mekanismer för att säkerställa efterlevnaden. Det ska bl.a. finnas effektiva inspektionssystem och tillräckliga resurser för det. Arbetsmiljöinspektörer och andra ska få utbildning om biologiska faror och risker samt lämplig skyddsutrustning för egen säkerhet. I

artikel 14 anges att medlemsstater ska föreskriva sanktioner för överträdelser och se till att dessa tillämpas.

Arbetsgivares skyldigheter och ansvar

I artikel 15 anges att arbetsgivare ska, genom att vidta lämpliga och nödvändiga förebyggande åtgärder och skyddsåtgärder, så långt det är rimligt och praktiskt genomförbart säkerställa att de arbetsmiljöer som står under deras kontroll är utan risker för säkerhet eller hälsa på grund av exponering för biologiska faror. I artikel 16 finns utförliga bestämmelser om hur detta ska göras. I artikel 17 regleras att när flera arbetsgivare verkar på samma arbetsställe ska de samverka för att säkerställa arbetstagarnas säkerhet och hälsa. I artikel 18 anges att arbetsgivaren ska upprätta planer och rutiner för att hantera olyckor, incidenter och nödsituationer kopplade till biologiska faror, inklusive utbrott av smittsamma sjukdomar. Dessa planer ska följa vägledning och dylikt från behöriga myndigheter.

Arbetstagares och deras företrädares rättigheter och skyldigheter

När det gäller biologiska faror i arbetsmiljön ska arbetstagare, och i tillämpliga fall deras företrädare, enligt artikel 19, ha rätt till visst angivet samråd, information och utbildning, klagorätt och rätt till omplacering och vård samt visst skydd mot diskriminering och därutöver effektiva kontakt- och kommunikationskanaler med relevanta myndigheter. I artikel 20 finns regler om arbetstagares skyldigheter på företagsnivå, tex. att de ska följa de arbetsmiljöåtgärder som föreskrivits. I artikel 21 finns ytterligare regler, t.ex. om när en arbetstagare ska kunna lämna en arbetssituation utan oskäligen konsekvenser.

Övriga bestämmelser

Artikel 22 och 23 handlar om tillämpningsmetoder och normativt språk. Konventionens slutbestämmelser återfinns i artiklarna 24–31.

Rekommendationens innehåll i korthet

Rekommendationen kompletterar konventionen och ger vägledande rekommendationer till medlemsstater och arbetsmarknadens parter för att förebygga och skapa skydd mot biologiska faror i arbetsmiljön (inledning och p. 1).

Rekommendationen definierar biologiska faror som allt från t.ex. patogena mikroorganismer, cellkulturer, virus och genetiskt modifierat material till biologiska toxiner, allergener och irriterande ämnen från

växter eller djur. Den anger vilka hälso- och skaderisker som omfattas, nämligen både smittsamma sjukdomar (t.ex. tuberkulos, hepatiter, HIV) och icke-smittsamma tillstånd (toxiska/inflammatoriska syndrom) samt skador till följd av arbetsolyckor med exponering av biologiska faror samt beskriver olika överföringssätt och former av exponering (p. 2–6).

Det anges bl.a. att medlemsstaterna ska vidta åtgärder såvitt avser de som konstruerar, tillverkar, importerar, tillhandahåller eller transporterar biologiska ämnen, medel eller produkter som arbetstagare under sitt arbete skulle kunna exponeras för (p. 8).

Ett systematiskt arbetssätt betonas särskilt samt innebörden av och närmare detaljer kring nationella arrangemang och riktlinjer om förebyggande åtgärder och skyddsåtgärder (p. 8–15), dvs. såvitt avser artikel 7 och 8 i konventionen.

Rekommendationen ger vägledning vad gäller frågor om social trygghet och därvid även såvitt avser anställningsskydd (p. 16–18).

I punkterna p. 20–22 finns närmare anvisningar om arbetsgivarens skyldigheter att vidta förebyggande åtgärder och skyddsåtgärder enligt artikel 15–18 i konventionen och att de då bl.a. ska ta vederbörlig hänsyn till vissa angivna tillämpliga instrument, anvisningar och riktlinjer.

Sammanfattning av remissinstansernas synpunkter

Ingen remissinstans har motsatt sig en ratifikation och de flesta har uttryckt att de ser positivt på en ratifikation. Vikten av att på global nivå förbättra skyddet av arbetstagare mot biologiska faror påtalas av de flesta instanserna.

Försäkringskassan gör bedömningen att en ratifikation förutsätter vissa ändringar i förordningen (1977:284) om arbetsskedeförsäkring och statligt personskadeskydd och att dessa ändringar inte skulle medföra några konsekvenser av större betydelse för myndigheten.

Enligt Transportstyrelsen kan det behövas en revidering av Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TFSFS 2019:56) om arbetsmiljö på fartyg.

Arbetsmiljöverket har närmare analyserat artikel 9 om företagshälsovård, 16 g) och en tolkning av försiktighetsprincipen samt och 20 b) om innebörden av arbetstagares rapporteringsskyldighet.

Myndigheten gör bedömningen att dessa artiklar inte bör innefatta ratifikationshinder, men att en fortsatt analys bör vara av värde.

Arbetsgivar- och arbetstagarorganisationerna har påtalat ytterligare möjliga oklarheter.

Enligt Svenskt Näringsliv och SKR bör artikel 19 j) och formuleringen om skydd mot diskriminering analyseras närmare i relation till svensk reglering. Enligt artikeln ska arbetstagare skyddas mot alla former av diskriminering för att ha fått eller överfört en sjukdom som orsakats av exponering för biologiska faror.

LO, TCO och Saco anser att en utredning bör tillsättas för att utreda eventuella ratifikationshinder och för att ta ställning till översättningen. De har synpunkter med anledning av följande artiklar: artikel 3 och bedömning av om Arbetsmiljöverkets regelverk gällande kemiska riskkällor och smittrisker motsvarar konventionens krav; artikel 4 samt 6c) och klargöranden med anledning av artiklarnas breda omfattning; artikel 9 och omfattningen av förekomsten av företagshälsovård; artikel 10 och 12 om arbetsgivarens anmälnings- och rapporteringsskyldighet av arbetsskador och rätt till arbetsskadeersättning för skada till följd av smitta i arbetet; artikel 17 i förhållande till samordningsansvaret i bl.a. arbetsmiljölagen; artikel 21 och kravet vad gäller arbetstagarens rättigheter i vissa situationer jämfört med arbetsmiljölagens krav. Därutöver anser de att det bör utredas om ytterligare kategorier, utöver arbetstagare, bör enligt svensk rätt omfattas av konventionens reglering.

Jordbruksverket har påtalat en oklarhet gällande djurhälsopersonal. Oklarheten synes avse punkt 10 i rekommendationen om sektorer och yrken som avses i artikel 7.2 i konventionen.

Det lämnas flera synpunkter på översättningen till svenska av konventionen samt några synpunkter avseende översättningen av rekommendationen, se remissammanställningen i bilaga 1.

ILO-kommitténs bedömning

Två myndigheter har påtalat att det kan krävas förordningsändringar och ändringar i en myndighetsföreskrift. Dessa bedöms vara hanterbara. Ingen remissinstans har haft invändningar mot en ratifikation men flera har påtalat behov av ytterligare analys. Inför en eventuell ratifikation instämmer kommittén i detta och att det behövs ytterligare analys och utredning för att få klarhet i de frågor som lyfts fram av remissinstanserna. Vidare behöver de svenska översättningarna

ses över i enlighet med de synpunkter som framgår av remissammanställningen i bilaga 1.

I konventionen nämns ett antal andra ILO-konventioner och det kan noteras att Sverige har ratificerat dessa.

ILO-kommitténs slutsats

ILO-kommittén anser att konventionens och rekommendations syfte är angeläget och att det är prioriterat att arbeta för att förebygga, förhindra och i förekommande fall identifiera och åtgärda hälsofarliga risker för arbetstagare i arbetslivet. ILO-konvention nr 192 får anses vara ett viktigt instrument i detta arbete. Mot den bakgrunden anser kommittén att det är eftersträvansvärt att de oklarheter och de förordningsändringar som identifierats hanteras för att möjliggöra en ratifikation.

I beslutet i detta ärende har deltagit undertecknad ordförande och ledamöterna Ulrika Björne, Cecilia Mobach, Ola Brinnen, Anna Bergsten, Cyrene Martinsson Waern, Lise Donovan och Sophie Silverryd.

För Svenska ILO-kommittén

Cathrine Lilja Hansson
Ordförande

Lina Feltwall
Biträdande sekreterare

Bilaga 1. Remissammanställning avseende ILO:s konvention nr 192 och rekommendation nr 209: Skydd mot biologiska faror i arbetsmiljön

Remissvar har inkommit från Arbetsgivarverket, Arbetsmiljöverket, Folkhälsomyndigheten, Försäkringskassan, Jordbruksverket, Landsorganisationen i Sverige (LO), Sida, Socialstyrelsen, Svenskt Näringsliv, Sveriges Akademikers Centralorganisation (Saco), Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), Tjänstemännens Centralorganisation (TCO) och Transportstyrelsen.

LO, TCO och Saco har lämnat ett gemensamt svar.

Inga synpunkter eller invändningar

Arbetsgivarverket, Sida och Socialstyrelsen anger att de inte har några synpunkter.

Sammanfattande synpunkter för eller emot en ratifikation

Arbetsmiljöverket ser inga direkta hinder mot en ratifikation men uppmanar till närmare analys av artiklarna 16 g) och 20 b) och 9.

Transportstyrelsen har inte identifierat något som talar mot en ratifikation.

Försäkringskassan anser att instrumenten inte är fullt ut förenliga med svensk rätt och att en eventuell ratifikation bör kräva vissa förordningsändringar.

Svenskt Näringsliv och SKR ser inga direkta hinder mot en ratifikation men anser att konventionens formulering om skydd mot diskriminering i artikel 19 j behöver analyseras ytterligare i förhållande till svensk reglering.

LO, TCO och Saco ser positivt på en ratifikation men anser att en utredning bör tillsättas för att utreda eventuella ratifikationshinder.

Folkhälsomyndigheten och Jordbruksverket har inte uttalat sig i ratifikationsfrågan.

Synpunkter med anledning av regleringen i konventionen

Arbetsmiljöverket

Arbetsmiljöverket ser inga direkta ratifikationshinder när det gäller artiklar som rör arbetsmiljöområdet. Myndigheten uppmanar dock till närmare analys av vissa artiklar inför en eventuell ratifikation enligt följande.

Enligt artikel 16 g) ska arbetsgivaren vidta försiktighetsåtgärder i de fall den tillgängliga informationen är otillräcklig för att en tillfredsställande bedömning av riskerna görs. Artikel 16 anger på så vis en försiktighetsprincip och det kan argumenteras för att det därmed finns en allmän försiktighetsprincip. Med hänvisning till Coronakommissionens slutyttrande (SOU 2022:10) och att det däri understryks att försiktighetsprincipen bör förstås som en skyldighet att handla även när kunskapen om ett hot eller en risk är osäker, kan principen beskrivas även som en handlingsprincip. Denna princip finns inte uttalad i arbetsmiljölagen eller i kap. 11 om smittrisker i Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2023:10) om risker i arbetsmiljön. I arbetsmiljölagen anges dock att arbetsgivaren ska vidta alla åtgärder som behövs för att förebygga att arbetstagaren utsätts för ohälsa eller olycksfall (3 kap. 2 § första stycket) och i 11 kap. 1 § AFS 2023:10 anges att bestämmelserna i kapitlet reglerar all verksamhet där arbetstagare har arbetsuppgifter som innebär att de kan bli infekterade av smittämnen, även där avsikten inte är att arbeta med smittämnen. Detta tillsammans med ovan nämnda princip borde kunna tolkas så att det tillfredsställer den försiktighetsprincip som beskrivs i artikel 16 g), men frågeställningen kan med fördel analyseras närmare.

Enligt artikel 20 b) är arbetstagare skyldiga att till sin närmaste chef skyndsamt rapportera varje arbetssituation som de tror kan orsaka exponering för biologiska faror eller utgöra en risk för deras eller andras säkerhet och hälsa. Arbetsmiljölagen ställer krav på arbetstagaren att snarast underrätta arbetsgivaren eller skyddsombud om arbetstagaren finner att arbetet innebär omedelbar och allvarlig fara för liv eller hälsa (3 kap. 4 § andra stycket).

Konventionen ställer krav om att rapportera *alla* risker, inte bara *omedelbar och allvarlig fara* för liv och hälsa. Dock får arbetsgivarens ansvar för en säker arbetsmiljö en viktig grundprincip, inte luckras upp genom att kravet på att identifiera risker läggs på arbetstagarna.

Arbetstagarna ska dessutom delta i det systematiska arbetsmiljöarbetet (3 kap. 4 § första stycket arbetsmiljölagen och 6 § AFS 2023:1), och ges därmed möjlighet att komma med inspel beträffande risker i arbetsmiljön. Artikel 20 b) borde därmed inte utgöra ett ratifikationshinder.

Enligt artikel 9 ställs krav om att varje medlemsstat i enlighet med nationell rätt och praxis, succesivt ska utvidga företagshälsovården till alla arbetstagare inom alla områden av arbetsmarknaden, och därvid prioritera sektorer och yrken med stor risk för biologiska faror. Sverige har inte ett system med obligatorisk företagshälsovård för alla arbetstagare, eller för närmare definierade branscher, vilket potentiellt kan anses strida mot artikel 9. Med hänvisning till skrivningen ”i enlighet med nationell rätt och praxis”, indikeras att kravet kan

tolkas i sammanhang med Sveriges nationella system för företagshälsovård, och därför borde det underliggande syftet i artikel 9 sägas vara tillfredsställt och artikeln utgör inte ett ratifikationshinder.

Försäkringskassan

Försäkringskassan bedömer att konventionen och rekommendationen inte fullt ut är förenliga med svensk rätt och att en ratifikation bör förutsätta vissa ändringar i förordningen (1977:284) om arbetsskadeförsäkring och statligt personskadeskydd, FASP.

Sammanfattningsvis skulle ändringarna röra dels vad som kan anses vara en ersättningsberättigad arbetsskada med anledning av smitta ådragen i vissa sysselsättningar, dels kompletteringar av vad som anges som vissa smittsamma sjukdomar. Ändringarna bedöms inte medföra några konsekvenser av större betydelse för myndigheten men dock medföra vissa kostnader för uppdatering av styrande och stödjande dokument m.m. Försäkringskassan anger sammanfattningsvis följande skäl för bedömningen.

Enligt artikel 2.1 gäller konventionen för alla arbetstagare inom alla områden av arbetsmarknaden. Enligt artikel 2.2 får en stat, under vissa förutsättningar, undanta särskilda områden av arbetsmarknaden eller avgränsade kategorier av arbetstagare för vilka tillämpningen av konventionen skulle innebära särskilda problem av väsentligt slag. Enligt punkt 7 i rekommendation ska bestämmelserna i konventionen och rekommendationen i största möjliga utsträckning tillämpas på alla områden av arbetsmarknaden och kategorier av arbetstagare.

När det gäller en skada, som inte beror på ett olycksfall utan har framkallats av smitta, är det svenska regelverket utformat så att sjukdomar, som inte är samhällsfarliga, ska ha ådragits i vissa sysselsättningar för att utgöra arbetsskada (5 § FASP).

Enligt artikel 12 ska varje medlemsstat se till att alla sjukdomar, personskador, fall av arbetsoförmåga och dödsfall som exponering för biologiska faror i arbetsmiljön medför ger rätt till arbetsskadeersättning, i enlighet med nationell rätt och praxis. Vid tillämpning av artikel 12 ska medlemsstaterna, på lämpligt sätt ta vederbörlig hänsyn till bland annat 1964 års konvention (nr 121) angående förmåner vid yrkesskada (tabell 1, reviderad 1980) och 2002 års rekommendation (nr 194) om en förteckning över arbetssjukdomar. Även senare revideringar ska beaktas (se rekommendation nr 209 [III Social trygghet och anställningsskydd, punkt 16]).

Enligt punkt 1.3 i bilagan till 2002 års rekommendation (nr 194) om en förteckning över arbetssjukdomar är infektions- eller parasitsjukdomar arbetssjukdomar om de är förvärvade i yrkesarbete som medför särskilt stor risk för smitta. I en senare reviderad förteckning (2010), som ersätter den tidigare, görs en uppräknings av vilka infektions- och parasitsjukdomar som är arbetssjukdomar. Därutöver framgår att ytterligare sjukdomar kan anses vara arbetssjukdomar om det finns ett erforderligt samband mellan exponeringen i arbetsmiljön

och den/de sjukdomar som arbetstagaren har ådragit sig (se punkt 1.3 i den reviderade bilagan [2010]).

Varken artikel 12 i konvention nr 192, eller 2002 års rekommendation (nr 194) tycks ge utrymme för en sådan begränsning som anges i 5 § 1 och 2 FASP om att smittan ska vara ådragen i vissa sysselsättningar för att ge rätt till ersättning. Detta bör medföra att det svenska regelverket inte kan anses vara förenligt med konventionen och en ratificering torde förutsätta att förordningen ändras.

Försäkringskassan bedömer att en ändring av FASP för att uppfylla konventionens krav i det här avseendet inte skulle medföra några konsekvenser av större betydelse för myndigheten. Vissa ärenden skulle bli mer utredningskrävande, men det är svårt att uppskatta omfattningen. En ändring skulle även medföra vissa kostnader för uppdatering av styrande och stödjande dokument m.m.

I punkt 3 a) i rekommendation nr 209 anges vilka smittsamma sjukdomar som omfattas. Alla sjukdomar som tas upp där finns inte med i uppräkningslistan av smittsamma sjukdomar i FASP (se 5 § samt bilagan). En ratificering skulle således innebära att förordningen behöver ändras även i detta avseende.

De sjukdomar som saknas i FASP är stelkramp och sjukdom orsakad av humant immunbristvirus (hiv). Försäkringskassan bedömer att det inte skulle få några stora konsekvenser för myndigheten om dessa två sjukdomar lades till i FASP. Vi bedömer att det skulle föranleda få ansökningar om ersättning från arbetsskadeförsäkringen, eftersom stelkramp är ovanligt i Sverige i dag och hiv sällan leder till inkomstförlust.

Jordbruksverket

Jordbruksverket anger att det är inte tydligt var vissa yrkeskategorier placeras och lämnar sammanfattningsvis följande synpunkt. Djurhälsopersonal som arbetar med livsmedelsproducerande djur kan höras hemma under *agriculture sector* men det är oklart var djurhälsopersonal som arbetar med sällskapsdjur eller andra icke produktionsdjur hör hemma. Att arbeta inom djurens hälso- och sjukvård innebär i princip samma typ av arbetsmoment och biologiska risker som arbete inom den humana hälso- och sjukvården. Det är även många som är yrkesverksamma med djur på andra sätt men som inte är knutna till *agriculture sector*, som också kan utsättas för biologiska risker i arbetsmiljön.

LO, TCO och Saco

LO, TCO och Saco begränsar sig till synpunkter rörande konventionen. De ser positivt på en ratifikation och på att lagfästa rätten till en säker och hälsosam arbetsmiljö när det gäller biologiska faror. De anser dock att en utredning bör tillsättas för att nogsamt utreda eventuella ratifikationshinder och för att ta ställning till om översättningen är korrekt. De

anser att parterna bör knytas till ett sådant utredningsarbete. Sammanfattningsvis framförs följande synpunkter avseende artiklarna 2, 3, 4, 6, 9, 10, 12, 17 och 21.

Artikel 2

I 11 kap. AFS 2023:10 om smittrisker, framgår att andra grupper än arbetstagare, t.ex. studerande och praktikanter, berörs. I 1 § anges följande. Bestämmelserna i detta kapitel reglerar även studerande och praktikanter som under utbildning utför uppgifter som innebär att de kan bli infekterade av smittämnen eller bli varaktiga bärare av smittämnen, på grund av uppgifternas art eller de förhållanden som de utförs under.

En utredning bör kartlägga och beskriva vilka kategorier, utöver arbetstagare, som redan omfattas av svensk reglering och föreslå hur de kan omfattas av tillämpliga delar av konventionen efter en ratificering.

Artikel 3

Kap. 7 om kemiska riskkällor och kap. 11 om smittrisker i AFS 2023: 10, är av relevans för att bedöma om svensk reglering lever upp till konventionens krav eller om det föreligger hinder för en ratifikation.

Artikel 4

I artikel 4 anges t.ex. att den nationella politiken ska ta hänsyn till a) annan tillämplig politik, t.ex. i fråga om folkhälsa och miljö, där den politiken överensstämmer med, kompletterar eller utvecklar arbetsmiljöbestämmelserna, b) hur klimat- och miljörisker påverkar exponeringen för biologiska faror i arbetsmiljön och behovet av att vidta tillfredsställande åtgärder för att förebygga och hantera identifierade risker

Artikeln är bred och omfattande. Det behövs därför en djupare analys för att utröna om Sverige uppfyller dessa delar av konventionen.

Artikel 6

Det behöver utredas närmare om svensk lagstiftning utgör ett sådant brett skydd som avses i artikel 6 c).

Artikel 9

I artikel 9 anges bl.a. att varje medlemsstat ska sträva efter att successivt utvidga företagshälsovården till alla arbetstagare inom alla områden av arbetsmarknaden, och därvid prioritera sektorer och yrken där arbetstagare löper stor risk att exponeras för biologiska faror och arbetstagare som kan behöva särskilt skydd.

Företagshälsovården kan vara en viktig resurs i arbetsmiljöarbetet eftersom en fungerande, kvalitetssäkrad företagshälsovård skulle kunna stödja arbetsplatser med kunskap om biologiska risker. För att det ska fungera krävs att kompetensförsörjningen fungerar och i nuläget råder det dock brist på företagsläkare. Än mer problematiskt är att det inte finns någon som har uppdraget att ansvara för specialistutbildningen i arbetsmedicin. Vidare saknar utbildningen en långsiktig finansiering. Det nämnda behöver åtgärdas för att företagshälsovården ska kunna arbeta med det som i konventionen uttrycks med ”sektorer och yrken där arbetstagare löper stor risk att exponeras för biologiska faror och arbetstagare som kan behöva särskilt skydd”. För att kunna leva upp till artikel 9 behöver företagshälsovårdens kunskap och kompetens kompletteras med samlad kunskap som finns på arbets- och miljömedicinska kliniker.

Artikel 10

I enlighet med svensk lagstiftning ska arbetsgivare anmäla alla arbetsskador till Försäkringskassan samt allvarliga arbetsolyckor och tillbud till Arbetsmiljöverket. Det finns i dag problem med korrekt rapportering och statistik, särskilt när det gäller smitta.

Artikel 12

I dagens arbetsskadeförsäkring utgör skador till följd av smitta ett undantag till huvudregeln om det generella arbetsskadebegreppet. Med de begränsningar som finns i dag, till exempel med avgränsade personkretsar, riskerar försäkrade att falla utanför arbetsskadeskyddet trots att de har fått en skada till följd av smitta i arbetet. Förslaget i SOU 2023:53 om att undantaget för skador som har framkallats av smitta ska avskaffas och därmed att det generella skadebegreppet i arbetsskadeförsäkringen ska gälla även för skador som uppkommer till följd av smitta, bör följas för att Sverige ska anses leva upp till kraven i artikel 12.

Artikel 17

Samordningsansvaret i arbetsmiljölagen och annan arbetsmiljölagstiftning bör genomlysas för att säkerställa att svensk rätt lever upp till kraven i artikel 17.

Artikel 21

Artikel 21 a) bör analyseras för att utröna om kravet i artikeln går längre i sitt skydd jämfört med 3 kap. 4 § arbetsmiljölagen.

Svenskt Näringsliv och SKR

Svenskt Näringsliv gör bedömningen att Sverige genom gällande rätt inom bl.a. arbetsmiljö, folkhälsa och socialförsäkring samt partsgemensamt arbete uppfyller de i konventionen och rekommendationen ställda kraven. Inför en eventuell ratifikation anser dock organisationen

dock att konventionens formulering om skydd mot diskriminering i artikel 19 j kan behöva analyseras ytterligare i förhållande till svensk kontext.

SKR ansluter sig till Svenskt Näringslivs synpunkter. SKR hänvisar i sammanhanget till den partsgemensamma föreningen Suntarbetsliv, se länk [Suntarbetsliv - tillsammans för friska arbetsplatser - Suntarbetsliv](#), och att det pågår samverkan mellan Arbetsmiljöverket, fackliga organisationer och arbetsgivarorganisationer inom arbetsmiljöområdet.

Transportstyrelsen

Enligt Transportstyrelsen är det endast sjöfartsområdet och Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TFSFS 2019:56) om arbetsmiljö på fartyg som eventuellt kan komma att beröras om konventionen och rekommendation ratificeras. Myndigheten gör bedömningen att instrumenten inte står i strid med nämnda föreskrifter, men att en revidering av dem kan bli aktuell för att anpassa dem till de nya reglerna. I förhållande till myndighetens uppdrag har inget identifierats som talar emot en eventuell ratifikation.

Synpunkter på översättningen av konventionen nr 192

Inledande synpunkter

Svenskt Näringsliv och SKR

Svenskt Näringsliv och SKR anser att den svenska översättningen har brister och pekar bl.a. på avvikande språkbruk jämfört med vad som tillämpas i svensk arbetsmiljölagstiftning och i andra ILO-konventioner. Det anses försvåra läsbarheten och i vissa fall leda till felaktiga tolkningar. De anser att språket så långt är möjligt överensstämmer med Arbetsmiljöverkets föreskrifter på området (11 kap. AFS 2023:10)

Som generell synpunkt avseende översättning av ordet *hazards* föredras genomgående ordet *risker* framför *faror*. Vidare påtalas behovet av att i jämförelse med andra konventioner och på samma sätt som i engelska versioner använda sig av fraser som är återkommande i andra konventioner, använda motsvarande struktur och motsvarande svensk översättning. Som exempel nämns och beskrivs följande.

- Skrivningen *the life and health of workers in all occupations* har översatts till *arbetarnas liv och hälsa inom alla yrken*. I andra konventioner, som i nr 187, har samma text översatts till *liv och hälsa för arbetstagare i alla yrken*.
- Skrivningen *taking emerging and re-emerging hazards and risks into account* har översatts till *...med beaktande av faror och risker som är nya eller dyker upp på nytt*. I det hänseendet föreslås *...med beaktande av nya och återkommande faror och risker*, som används bl.a. i artikel 4.

- Begreppet *occupational safety and health* används genomgående i konventionen. I ingressen och på andra ställen i konventionen översätts detta till *hälsa och säkerhet på arbetsplatsen*. I konvention 187 *Promotional Framework for Occupational Safety and Health*/ *Ramverk för att främja arbetsmiljö* används inte den översättningen överhuvudtaget utan *occupational safety and health* översätts med *arbetsmiljö*, vilket föreslås användas även i konvention 192.

I. Definition and scope

Article 1

Svenskt Näringsliv och SKR

I artikel 1a översätts *endoparasites* till *endoparasiter*. I de svenska föreskrifterna om smittrisker har *endoparasites* i EU-direktivet 2000/54EG översatts till *humana invärtesparasiter*. Det anses vara en fördel om begrepp som betyder samma sak översätts lika i ILO-konventionen och EU-direktivet. I artikel 1a bör *irritants* översättas till *irriterande ämnen* i stället för *retmedel*.

I artikel 1c och 1di har *severity* översatts till *svårighetsgrad*. I sammanhanget anses *allvarlighetsgrad* vara bättre.

Översättningen i 1d anses vara svårläst och borde omarbetas.

I artikel 1dii föreslås att *diagnosis* översätts till *diagnostik* i stället för *diagnos*.

II. National Policies

Arbetsmiljöverket

Punkt II, rubriken och artikel 4 a) – policy/politik

Den engelska versionen använder termen *National policy* i rubriken, och *other relevant policies* i artikel 4 a), där *policy* i båda fallen har översatts till *politik*. Den engelska versionen av rekommendationen använder ordet *policies* i punkterna 14 och 22 a). Det har översatts till *policies* på svenska. Arbetsmiljöverket anser att det är en bättre översättning, eftersom politik kan missuppfattas till att handla om partipolitik. Arbetsmiljöverket förslår att *nationell politik* ändras till *nationell policy* i rubriken i punkt II och *annan tillämplig politik* till *annan tillämplig policy* i artikel 4 a).

Article 3

Svenskt Näringsliv och SKR

I flera artiklar, till exempel 3, 5, 6 och 7, hänvisas till *national law and practice*. I konventionen översätts detta till *nationell rätt och praxis*. I konvention nr 187 översätts det till *nationell lag och praxis*. Det förordas att samma språkbruk används i de olika konventionerna på samma sätt som det görs i de engelska versionerna.

Article 4

Svenskt Näringsliv och SKR

I artikel 4a översätts *other relevant policies* med *annan tillämplig politik*. Det föreslås att *andra relevanta politikområden* används.

I artikel 4 c) föreslås att följande ord och begrepp används.

Engelsk version	Översatt till	Vårt förslag
effective management	verkningsfull hantering	effektiv hantering
prevention, preparedness and response measures	förebyggande åtgärder, beredskapsåtgärder och svarsåtgärder	åtgärder för förebyggande, beredskap och insats
if appropriate	vid behov	om så är lämpligt

I artikel 4 e) och 4 f) bör *as appropriate* översättas till *när så är lämpligt*.

Arbetsmiljöverket

Avseende artikel 4 a) se ovan Arbetsmiljöverkets synpunkter under *Punkt II, rubriken och artikel 4 a) – policy/politik*

Article 5

Svenskt Näringsliv

Se kommentar under artikel 3.

III. Preventive and protective measures

Article 6

Svenskt Näringsliv och SKR

Se kommentar under artikel 3.

Den lämpligaste översättningen av *provisions* anses vara *bestämmelser* istället för *åtgärder*, vilket även överensstämmer med översättningen i rekommendationen. Det föreslås att *as long as the safety and health of workers are not compromised thereby* översätts med *förutsatt att arbetstagarnas säkerhet och hälsa inte äventyras därigenom*.

Article 7

Svenskt Näringsliv och SKR

Se kommentar under artikel 3.

I den svenska översättningen påpekas att uppgiften att utveckla (*develop*) nationella arrangemang och riktlinjer fallit bort och måste läggas till. Det föreslås att *as appropriate* översätts med *när så är lämpligt* och att *for the control of biological hazards and risks* översätts till *för kontroll av biologiska faror och risker*.

I artikel 7 d) föreslås, som i artikel 4 c), att *preparedness och response measures* översätts till *åtgärder för beredskap och insats*.

Article 8

Svenskt Näringsliv och SKR

Det föredras att *timely* översättas med *i rätt tid* än *vid en lämplig tidpunkt*.

LO, TCO och Saco

Översättningen av *timely information* behöver ses över. Översättningen *lämplig tid* bör reflektera innebörden av det förebyggande arbete och översättas med *i rätt tid*.

IV. Occupational health and occupational health services

Arbetsmiljöverket

Punkt IV rubriken – hälsa på arbetsplatsen

Den engelska versionen använder termen *occupational health*. Vi anser att *arbetshälsa* är en bättre översättning än *hälsa på arbetsplatsen*, eftersom *arbetshälsa* tydligare indikerar att det handlar om

situationer där det finns ett sammanhang mellan arbetet och hälsan/ohälsan. Det föreslås att ändra rubriken till *IV Arbetshälsa och företagshälsovård*.

V. Enforcement of laws and regulations

Article 13

Svenskt Näringsliv och SKR

I artikel 13 2b) föreslås att *promote a systematic approach to occupational safety and health when assessing compliance with relevant national laws and regulations* översätts till *främja ett systematiskt förhållningssätt till arbetsmiljö och säkerhet vid bedömning av efterlevnad av tillämpliga nationella lagar och föreskrifter*.

Article 16

Arbetsmiljöverket

Artikel 16 b) och d) – kontrollhierarkin

I artikel 16 b) har man översatt *the hierarchy of controls* till *kontrollhierarkin*. Av sammanhanget är det tydligt att man syftar på åtgärdstrappan, dvs. prioriteringsordningen för arbetsmiljöåtgärder. Kontrollhierarkin kan missuppfattas till att handla om företagets hierarkiska organisationssystem. Arbetsmiljöverket föreslår att *kontrollhierarkin* ändras till *åtgärdstrappan*.

Svenskt Näringsliv och SKR

Översättningen i artikel 16 måste bli tydligare. Mot den bakgrunden föreslås följande.

Arbetsgivare ska, i enlighet med nationell lag och praxis och tillämpliga kollektivavtal, vidta förebyggande och skyddande åtgärder till följd av en bedömning av biologiska risker i arbetsmiljön, så långt det är rimligen genomförbart, och säkerställa, när så är lämpligt, att olika nivåer av exponering och risk beaktas, inklusive de som kvinnor och män utsätts för. Särskilt ska de:

artikel 16 a): *in consultation with* bör översättas med *i samverkan med* i stället för *i samråd med*. I stället för att översätta *adequate* med *tillfredsställande* föreslås *ändamålsenliga*.

artikel 16 b): *vidta alla rimliga och praktiskt möjliga åtgärder för att eliminera de biologiska farorna i arbetsmiljön, eller, när detta inte är möjligt, kontrollera och minimera riskerna på grund av dessa faror, med vederbörlig hänsyn till åtgärdstrappan*.

artikel 16 c): *genomföra effektiva förebyggande och skyddande åtgärder, med beaktande av de biologiska farornas egenskaper och, om tillgängligt, bedömningen av biologiska risker gjord av behöriga myndigheter*.

artikel 16 d): *tillhandahålla, underhålla och vid behov ersätta, utan kostnad för arbetstagarna, lämplig personlig skyddsutrustning i enlighet med åtgärdsstrappan, tillsammans med utbildning i dess användning;*

artikel 16 e): *genomföra regelbunden övervakning av arbetsmiljön och arbetstagarnas hälsa, som är ändamålsenlig och lämplig till arbetsmiljöriskerna, för att säkerställa tidig upptäckt av biologiska faror och deras potentiella effekter.*

artikel 16 f): *övervaka arbetsprocesser och regelbundet se över effektiviteten hos förebyggande-, skydds- och kontrollåtgärder, inklusive tillgången till lämplig personlig skyddsutrustning.*

artikel 16 g): *vidta försiktighetsåtgärder när tillgänglig information är otillräcklig för att på ett adekvat sätt bedöma riskerna.*

artikel 16 h): *tillhandahålla information, instruktioner och utbildning om biologiska faror i arbetsmiljön och om tillämpliga förebyggande och skyddande åtgärder till chefer, arbetsledare och arbetstagare under betald arbetstid och, när det är möjligt, under ordinarie arbetstid, samt till arbetstagares representanter, vid lämpliga och regelbundna intervaller.*

artikel 16 i): *workers' representatives* bör istället för *arbetstagares företrädare* översättas med *arbetstagares representant*. En sådan översättning är mer korrekt och den används i bl.a. ILO konvention nr 187 och 176 samt av Arbetsmiljöverket.

artikel 16 j): *utreda arbetsolyckor, arbetssjukdomar och, när det är lämpligt, tillbud relaterade till exponering för biologiska faror i arbetsmiljön, i syfte att identifiera deras orsaker och vidta nödvändiga åtgärder för att förhindra att liknande händelser inträffar igen, i samverkan med arbetsmiljökommitteer eller arbetstagares representanter, med bevarande av uppgifter om incidenter som rör biologiska faror.*

Likt ovan bör även här *workers' representatives* översättas till *arbetstagares representanter*.

LO, TCO och Saco

I artikel 16 b) och d) används begreppet *kontrollhierarkin* i den svenska översättningen, vilket inte anses vara begrepp som används inom arbetsmiljöområdet i Sverige. I stället bör användas *åtgärdsstrappa* (se t.ex. 7 kap. 13 § i AFS 2023:10).

I artikel 16 j) bör översättningen av *occupational safety and health committees* vara *skyddskommitté*.

VI. Rights and duties of workers and their representatives

Svenskt Näringsliv och SKR

Rubriken till avsnitt IX bör översättas till *Rättigheter och skyldigheter för arbetstagare och deras representanter*. Detta följer till exempel rubriksättningen i ILO konvention nr 176.

Article 19

Arbetsmiljöverket

Artikel 19 g) – klaga

Artikeln handlar om arbetstagares och skyddsombuds rätt att *klaga* till behörig myndighet om de anser att vidtagna åtgärder inte är tillfredsställande. Detta regleras i 6 kap. 6a AML, som använder begreppet *framställning*, vilket i sammanhanget är ett bättre begrepp än *klaga*. Arbetsmiljöverket föreslår att begreppet *klaga hos de behöriga myndigheterna* i artikel 19 g) ändras till *lämna framställning till de behöriga myndigheterna*. Alternativt anmäla till de behöriga myndigheterna.

Svenskt Näringsliv och SKR

Artikel 19: their representatives bör översättas till *deras representanter*.

LO, TCO och Saco

Översättningen vad gäller rätten för arbetstagares representanter bör ses över. Ordet *consult* bör översättas *samråd*.

Artikel 19 f) anses tvetydig och bör analyseras för att få fram dess rätta innebörd. Ordet *surveillance* brukar i den här typen av sammanhang översättas med *hälsokontroller* och inte *uppföljningen av arbetstagares hälsa*.

Under artikel 19 g) bör ett annat begrepp än *klaga* användas. I sammanhanget nämns även att skyddsombud har rätt att vända sig till Arbetsmiljöverket med exempelvis en anmälan om tillbud.

Article 20

Svenskt Näringsliv och SKR

Följande översättningar föreslås.

Artikel 20 a): *i enlighet med erhållna instruktioner samt den utbildning och de resurser som arbetsgivaren tillhandahållit, följa föreskrivna arbetsmiljöåtgärder, inklusive korrekt hantering och användning av lämplig personlig skyddsutrustning, anordningar och annan utrustning som ställts till deras förfogande för detta ändamål*

Artikel 20 b): *supervisor* föreslås översättas med *arbetsledare* i stället för med *förman*. Se vidare artikel 21 b) där *arbetsledare* används för *supervisor*.

LO, TCO och Saco

I artikel 20 b) bör översättningen av *direct supervisor* bör *arbetsledare* användas istället för *förman*.

Article 21

LO, TCO och Saco

Översättningen av *direct supervisor* bör vara *arbetsledare* i stället för *förman* och översättningen av *undue consequences* med *oskäligen konsekvenser* ifrågasätts.

Synpunkter på översättningen av rekommendation nr 209

Svenskt Näringsliv och SKR

Genomgående i rekommendationen (till exempel i punkt 8, 9, 11, 12, 13, 17, 18, 20, 21 och 22) bör *should* översättas med *bör* och inte *ska*.

Paragraph 1

I punkt 1 föreslås att *in conjunction with* översätts med *tillsammans med* i stället för *jämförda med*.

I. Preventative and protective measures

Paragraph 2

Svenskt näringsliv och SKR

Punkt 2 c): bör lyda *endoparasiter, det vill säga protozoer och helminter*.

Punkt 2 e): *irritants* bör översatts med *irriterande ämnen*, ej *retmedel*.

Paragraph 5

Svenskt Näringsliv och SKR

Punkt 5 a): *transmission through the air* bör översätts antingen med *luftburen smitta* eller *överföring via luft*

Paragraph 6

Arbetsmiljöverket

I punkt 6 har ordet "ingestion" översatts till "sväljande" i beskrivningen av exponeringsvägar. Arbetsmiljöverket anser att ordet "förtäring" är en bättre översättning och föreslår att ändra "sväljande" till "förtäring".

Paragraph 7

Svenskt Näringsliv och SKR

Punkt 7): sista meningen föreslås lyda *Bestämmelser kan införas om sådana åtgärder som kan vara nödvändiga och praktiskt genomförbara för att ge egenföretagare ett skydd som motsvarar det som föreskrivs i konventionen och i denna rekommendation.*

II. Recording of occupational diseases

Paragraph 8

Svenskt Näringsliv och SKR

Punkt 8 b): föreslås lyda *tillhandahålla information om korrekt användning och farliga egenskaper hos ämnen, agens eller produkter, bland annat genom informationsblad om säkerhet och hälsa, om sådana finns tillgängliga, samt anvisningar för hur kända risker kan förebyggas*

III. Employment injury benefits

Paragraph 9

Arbetsmiljöverket

Angående punkt 9 a) ii och punkt 21 – kontrollhierarkin se Arbetsmiljöverkets synpunkt under artikel 16) och d) i konventionen. *Kontrollhierarkin* bör ändras till *åtgärdsstrappan*.

Folhälsomyndigheten

Punkt 9 b) bör lyda enligt följande.

De nationella arrangemang och riktlinjer som avses i artikel 7.1 i konventionen ska

b) på lämpligt sätt ta upp åtgärder för förebyggande av infektioner, smittskyddsåtgärder, riskbaserade bioskydds- och biosäkerhetskontrollåtgärder som kontamineringsnivåer i laboratorier, ventilation, vektorkontroll, dekontaminerings- och desinfektionsrutiner samt riskbaserade rutiner för hantering och slutligt omhändertagande av farligt avfall,

Den engelska versionens *measures* bör översättas med *åtgärder* och inte *biosäkerhetskontrollåtgärder*. Det senare används inte i Sverige. Begreppet *kontamineringsåtgärder* anses felaktigt och bör ersättas med begreppet *inneslutningsnivåer*.

Svenskt Näringsliv och SKR

Punkt 9 ii): *hierarchy of control* bör översättas med *åtgärdsstrappan*.

Punkt 9 b): *as appropriate* bör översättas med *när så är lämpligt* i stället för *på lämpligt sätt*.

Paragraph 10

Arbetsmiljöverket

I punkt 10, inledningen, har den svenska versionen tappat slutet på meningen, som i den engelska versionen lyder ”but not be limited to”. Arbetsmiljöverket utgår från att man under översättningen har missat detta. Arbetsmiljöverket föreslår att punkt 10, inledningen bör lyda ”*De sektorer och yrken som avses i 7.2 c i i konventionen som ska medtas i en riskbedömning kan innefatta, men är inte avgränsat till:*”

Svenskt Näringsliv och SKR

Punkt 10 l): *occupations that are critical to the functioning of society and its well-being during public health emergencies* bör översättas med *yrken som är kritiska för samhällets funktion och välbefinnande under folkhälsokriser*.

Paragraph 11

Svenskt Näringsliv och SKR

Punkt 11 e): bör lyda *arbetstagare som är medicinskt predisponerade för infektioner eller allergier, inklusive arbetstagare med nedsatt immunförsvar*.

Paragraph 12

Svenskt Näringsliv och SKR

Punkt 12 f): bör lyda *bestämmelser för lämplig beredskapspersonal, inklusive reservkapacitet och flexibel resursfördelning*.

Paragraph 13

Svenskt Näringsliv och SKR

Punkt 13: *a management systems approach to occupational safety and health*, bör översättas till *ett ledningssystem för arbetsmiljö*. ILO:s riktlinjer på området bör översättas till *Riktlinjer för ett arbetsmiljöledningssystem*, vilket återkommer i punkt 20.

Paragraph 15

Svenskt Näringsliv och SKR

Punkt 15 bör lyda *Med hänsyn till att många biologiska faror ger upphov till gränsöverskridande risker bör medlemsstater uppmuntra såväl nationella som multinationella arbetsgivare att tillhandahålla lämpliga*

arbetsmiljö- och säkerhetsförhållanden samt bidra till en förebyggande kultur för att eliminera faror eller minimera riskerna.

Paragraph 20

Svenskt Näringsliv och SKR

Punkt 20: *hierarchy of control* bör översättas med *åtgärdstrappan*.

Inläga från LO, TCO och Saco med synpunkter på vissa översättningsfrågor som andra remissinstanser framfört i sina remissvar och som framgår av remissammanställningen daterad 2026-02-03 i ärende 30/2025

Inledande synpunkter (s. 7 ff)

Svenskt Näringsliv och SKR - Som generell synpunkt avseende översättning av ordet "hazards" föredras genomgående ordet risker, framför faror.

Synpunkter – Instämmer men eftersom det på ett antal ställen står både "risks and hazards" i ILO-instrumenten blir det i dessa fall knepigt med översättningen. Det leder till slutsatsen att "hazards", trots allt, bäst översätts med faror.

Svenskt Näringsliv och SKR - Skrivningen the life and health of workers in all occupations har översatts till arbetarnas liv och hälsa inom alla yrken. I andra konventioner, som i nr 187, har samma text översatts till liv och hälsa för arbetstagare i alla yrken.

Synpunkter – Begreppet "workers" inom ILO översätts bäst till svenska med "arbetare" och inkluderar mer än bara arbetstagare. Medan "employee" är det ord som används när begreppet "arbetstagare" avses. Olyckligt att varken tidigare eller denna översättning varit/är stringent!

Svenskt Näringsliv och SKR - Begreppet occupational safety and health används genomgående i konventionen. I ingressen och på andra ställen i konventionen översätts detta till hälsa och säkerhet på arbetsplatsen. I konvention 187 Promotional Framework for Occupational Safety and Health/Ramverk för att främja arbetsmiljö används inte den översättningen överhuvudtaget utan occupational safety and health översätts med arbetsmiljö, vilket föreslås användas även i konvention 192.

Synpunkter – Instämmer att "occupational safety and health" bör översättas med arbetsmiljö även i konvention 192.

Svenskt Näringsliv och SKR

Workers' representatives översätts till arbetstagares representanter i stället för arbetstagares företrädare.

Synpunkter – Instämmer i att workers' representatives normalt översätts till arbetstagares representanter snarare än arbetstagares företrädare. Och att det lämpligen också görs avseende de nu aktuella instrumenten.

ILO- KONVENTION 192

Article 1

Svenskt Näringsliv och SKR

I artikel 1a översätts *endoparasites* till *endoparasiter*. I de svenska föreskrifterna om smittrisker har *endoparasites* i EU-direktivet 2000/54EG översatts till *humana invärtesparasiter*. Det anses vara en fördel om begrepp som betyder samma sak översätts lika i ILO-konventionen och EU-direktivet.

Synpunkt – Instämmer.

Svenskt Näringsliv och SKR

I a) bör *irritants* översättas till *irriterande ämnen* i stället för *retmedel*.

Synpunkt – Instämmer.

Article 3

Svenskt Näringsliv och SKR

I flera artiklar, till exempel 3, 5, 6 och 7, hänvisas till *national law and practice*. I konventionen översätts detta till *nationell rätt och praxis*. I konvention nr 187 översätts det till *nationell lag och praxis*. Det förordas att samma språkbruk används i de olika konventionerna på samma sätt som det görs i de engelska versionerna.

Synpunkter – Uttrycket "national law and practice" och bör översättas till det bredare "nationell rätt och praxis" för att tydligt indikera att det är mer än lag som omfattas av uttrycket "law" till exempel även förordningar och föreskrifter. Olyckligt att tidigare översättning inte varit stringent!

Article 4

Svenskt Näringsliv och SKR

c) föreslås att följande ord och begrepp används.

Engelsk version	Översatt till	Svenskt Näringsliv och SKRs förslag

effective management	verkningsfull hantering	effektiv hantering Synpunkt – Instämmer.
prevention, preparedness and response measures	förebyggande åtgärder, Beredskapsåtgärder och svarsåtgärder	åtgärder för förebyggande, beredskap och insats Synpunkt – Instämmer <i>inte</i> .
if appropriate	vid behov	om så är lämpligt Synpunkt – Instämmer.

Svenskt Näringsliv och SKR

e) och f) bör *as appropriate* översättas till *när så är lämpligt*.

Synpunkt – Instämmer.

Article 7

Svenskt Näringsliv och SKR

I den svenska översättningen påpekas att uppgiften att utveckla (*develop*) nationella arrangemang och riktlinjer fallit bort och måste läggas till. Det föreslås att *as appropriate* översätts med *när så är lämpligt* och att *for the control of biological hazards and risks* översätts till *för kontroll av biologiska faror och risker*.

Synpunkt – Instämmer.

Svenskt Näringsliv och SKR

I d) föreslås, som i artikel 4 c), att *preparedness och response measures* översätts till *åtgärder för beredskap och insats*.

Synpunkt – Instämmer *inte*.

Article 8

Svenskt Näringsliv och SKR

Det föredras att *timely* översättas med *i rätt tid* än *vid en lämplig tidpunkt*.

Synpunkt – Instämmer.

IV rubriken – hälsa på arbetsplatsen

Arbetsmiljöverket

Den engelska versionen använder termen *occupational health*. Vi anser att *arbetshälsa* är en bättre översättning än *hälsa på arbetsplatsen*, eftersom *arbetshälsa* tydligare indikerar att det handlar om situationer där det finns ett sammanhang mellan arbetet och hälsan/ohälsan. Det föreslås att ändra rubriken till *IV Arbetshälsa och företagshälsovård*.

Synpunkt – Instämmer.

Article 16

Arbetsmiljöverket

I b) och d) har man översatt *the hierarchy of controls* till *kontrollhierarkin*. Av sammanhanget är det tydligt att man syftar på åtgärdstrappan, dvs. prioriteringsordningen för arbetsmiljöåtgärder. Kontrollhierarkin kan missuppfattas till att handla om företagets hierarkiska organisationssystem. Arbetsmiljöverket föreslår att *kontrollhierarkin* ändras till *åtgärdstrappan*.

Synpunkt – Instämmer.

Svenskt Näringsliv och SKR

a): *in consultation with* bör översättas med *i samverkan med* i stället för *i samråd med*.

Synpunkt – Instämmer.

Article 19

Arbetsmiljöverket

I g) i artikeln handlar om arbetstagares och skyddsombuds rätt att *klaga* till behörig myndighet om de anser att vidtagna åtgärder inte är tillfredsställande. Detta regleras i 6

kap. 6 a § AML, som använder begreppet *framställning*, vilket i sammanhanget är ett bättre begrepp än *klaga*. Arbetsmiljöverket föreslår att begreppet *klaga hos de behöriga myndigheterna* i artikel 19 g) ändras till *lämna framställning till de behöriga myndigheterna*. Alternativt anmäla till de behöriga myndigheterna.

Synpunkt – Instämmer.

ILO-REKOMMENDATION 209

Paragraph 6

Arbetsmiljöverket

Ordet "ingestion" översatts till "sväljande" i beskrivningen av exponeringsvägar. Arbetsmiljöverket anser att ordet "förtäring" är en bättre översättning och föreslår att ändra "sväljande" till "förtäring".

Synpunkt – Instämmer att man bör överväga att ändra översättningen "sväljande" och att man bör hitta ett annat bättre ord.

Paragraph 9

Arbetsmiljöverket

Angående a) ii kontrollhierarkin se Arbetsmiljöverkets synpunkt under artikel 16 b) och d) i konventionen. Kontrollhierarkin bör ändras till åtgärdstrappan.

Synpunkt – Instämmer.

Folkhälsomyndigheten

Punkt b) bör lyda enligt följande.

De nationella arrangemang och riktlinjer som avses i artikel 7.1 i konventionen ska

b) på lämpligt sätt ta upp åtgärder för förebyggande av infektioner, smittskyddsåtgärder, riskbaserade bioskydds- och biosäkerhetskontrollåtgärder som kontamineringsnivåer i laboratorier, ventilation, vektorkontroll, dekontaminerings- och desinfektionsrutiner samt riskbaserade rutiner för hantering och slutligt omhändertagande av farligt avfall,

Den engelska versionens measures bör översättas med åtgärder och inte biosäkerhetskontrollåtgärder. Det senare används inte i Sverige. Begreppet

kontamineringsåtgärder anses felaktigt och bör ersättas med begreppet inneslutningsnivåer.

Synpunkt – Instämmer.

Svenskt Näringsliv och SKR

Punkt a) ii): hierarchy of control bör översättas med åtgärdstrappan.

Synpunkt – Instämmer.

Svenskt Näringsliv och SKR

Punkt b): as appropriate bör översättas med när så är lämpligt i stället för på lämpligt sätt. ok

Synpunkt – Instämmer.

Paragraph 10

Arbetsmiljöverket

I inledningen, har den svenska versionen tappat slutet på meningen, som i den engelska versionen lyder "but not be limited to". Arbetsmiljöverket utgår från att man under översättningen har missat detta. Arbetsmiljöverket föreslår att punkt 10, inledningen bör lyda "De sektorer och yrken som avses i 7.2 c i i konventionen som ska medtas i en riskbedömning kan innefatta, men är inte avgränsat till:"

Synpunkter – Instämmer i att det bör tydliggöras att uppräkningsen av sektorer och yrken i punkt 10 inte är en uttömmande lista. Det kan förtydligas genom att lägga till: "men inte begränsat till följande" efter "De sektorer.....kan innefatta".

Paragraph 21

Arbetsmiljöverket

Angående kontrollhierarkin se Arbetsmiljöverkets synpunkt under artikel 16 b) och d) i konventionen. Kontrollhierarkin bör ändras till åtgärdstrappan.

Synpunkt – Instämmer.